

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 303/2019-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 30. októbra 2019 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej a zo sudcov Petra Molnára (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetiho predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] zastúpeného advokátom JUDr. Ivanom Jánošíkom, Klincová 35, Bratislava, vo veci namietaného porušenia čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 1 K 25/2014 a jeho uzneseniami z 26. novembra 2014 a 11. júna 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. augusta 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED], [REDACTED]

■■■■, ■■■■ (ďalej len „sťažovateľ“), doplnená písomným podaním doručeným 9. septembra 2019, vo veci namietaného porušenia čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 K 25/2014 (ďalej len „napadnuté konanie“) a jeho uzneseniami z 26. novembra 2014 (ďalej len uznesenie o vyhlásení konkurzu“) a 11. júna 2019 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že okresný súd v napadnutom konaní na základe návrhu veriteľa rozhodol uznesením z 11. septembra 2014 o začatí konkurzného konania proti sťažovateľovi ako dlžníkovi. Následne uznesením rozhodol o vyhlásení konkurzu. Sťažovateľ v sťažnosti uvádza, že proti uzneseniu o vyhlásení konkurzu ako *„úpadca podal odvolanie, pričom Krajský súd v Žiline napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil“*. Podaním doručeným okresnému súdu 13. februára 2019 doplneným písomným podaním doručeným 17. mája 2019 sa v napadnutom konaní domáhal, aby okresný súd rozhodol o zastavení konkurzného konania vedeného proti nemu. Ako dôvod zastavenia uviedol, že Okresný súd Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 9/2018 v odôvodnení uznesenia, ktorým konanie zastavil, konštatoval, že *„Stály rozhodcovský súd pri Rozhodcovskej, arbitrážnej a mediačnej, a. s. nie je a nikdy nebol nositeľom subjektívnych práv, t. j. nemá procesnú subjektivitu.“* Vychádzajúc z uvedeného, bol toho názoru, že neboli splnené podmienky na vyhlásenie konkurzu, a preto podľa neho okresný súd mal zastaviť napadnuté konanie. Okresný súd rozhodol o návrhu sťažovateľa v napadnutom konaní uznesením tak, že ho zamietol.

3. Sťažovateľ nespokojný s uznesením o vyhlásení konkurzu a napadnutým uznesením okresného súdu sa obracia na ústavný súd so svojou ústavnou sťažnosťou. Tvrdí porušenie svojich označených práv a zotrváva na svojej právnej argumentácii tak, ako ju predostrel v napadnutom konaní pred okresným súdom. Tvrdí, že okresný súd *„nebol oprávnený vyhlásiť konkurz na majetok úpadcu, nakoľko pre vydanie takého uznesenia neboli v čase jeho vydania splnené zákonné podmienky“*. Tvrdí, že konkurz na majetok

sťažovateľa bol „vyhlásený nezákonne“. Vychádzajúc zo svojej argumentácie, sťažovateľ tvrdí, že v napadnutom konaní bolo preukázané, že „dve z troch pohľadávok údajného veriteľa sú premlčané, pričom o spôsobilosti tretej pohľadávky priznanej nulitným rozhodnutím označeným ako rozhodcovský rozsudok“ podľa názoru sťažovateľa „neexistoval žiaden dôvod na vyhlásenie konkurzu na majetok úpadcu“. Sťažovateľ tvrdí, že „vo veci je totiž nemožné zhojiť nezákonnosť začatia konkurzného konania a vyhlásenia konkurzu tým, že po jeho hoci aj nezákonnom vyhlásení sa preukázalo, že sú splnené podmienky na jeho vedenie pre existenciu ďalších veriteľov“. Z uvedeného dôvodu sa domnieva, že okresný súd rozhodol arbitrárne, pretože vykladal a aplikoval právnu úpravu týkajúcu sa konkurzu „extrémne nespravodlivo“, čím malo dôjsť k porušeniu jeho označených práv.

4. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„I. I. a IV. výrokom uznesenia Okresného súdu Žilina zo dňa 26. 11. 2014, č. k.: 1 K/25/2014-188, ktorým konajúci konkurzný súd vyhlásil konkurz na majetok dlžníka a ktorým súd otvoril malý konkurz, došlo k porušeniu zásady ochrany legitímnych očakávaní a právnej istoty vyplývajúcich z Čl. 1 ods. 1 Ústavy SR a bolo porušené základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa Čl. 46 ods. 1 Ústavy SR v spojení s Čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

II. I. výrokom uznesenia Okresného súdu Žilina zo dňa 11. 06. 2019, č. k.: 1 K/25/2014- 536, ktorým konajúci konkurzný súd návrh úpadcu (sťažovateľa) na zastavenie konkurzného konania zamietol, došlo k porušeniu zásady ochrany legitímnych očakávaní a právnej istoty vyplývajúcich z Čl. 1 ods. 1 Ústavy SR a bolo porušené základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa Čl. 46 ods. 1 Ústavy SR v spojení s Čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

III. Postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn.: 1 K/25/2014 došlo k porušeniu zásady ochrany legitímnych očakávaní a právnej istoty vyplývajúcich z Čl. 1 ods. 1 Ústavy SR v neprospech sťažovateľa a bolo porušené základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa Čl. 46 ods. 1 Ústavy SR v spojení s Čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

IV. Uznesenie Okresného súdu Žilina zo dňa 26. 11. 2014, č. k.: 1 K/25/2014-188, uznesenie Okresného súdu Žilina zo dňa 11. 06. 2019, č. k.: 1 K/25/2014-536 a ako aj všetky nadväzujúce rozhodnutia sa zrušujú a vec sa vracia Okresnému súdu Žilina na nové rozhodnutie.

V. Okresný súd Žilina je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy konania vo výške 374,81 EUR na účet advokáta JUDr. Ivana Jánošíka, Bratislava do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

5. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

8. Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát...

9. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne...

10. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch...

K postupu okresného súdu v napadnutom konaní a k uzneseniu o vyhlásení konkurzu

11. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

12. Právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity, z ktorého vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07, III. ÚS 514/2017).

13. Podstata a účel princípu subsidiarity spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (porovnaj m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 156/09, I. ÚS 480/2013).

14. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na informáciu uvedenú v sťažnosti (bod 2 odôvodnenia tohto rozhodnutia), ktorá vyplýva aj z odôvodnenia napadnutého uznesenia (citácia v bode 20 odôvodnenia tohto rozhodnutia), že sťažovateľ proti uzneseniu o vyhlásení konkurzu podal odvolanie, o ktorom rozhodol odvolací súd uznesením, tak že uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil. Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že nemá právomoc preskúmať uznesenie o vyhlásení konkurzu ani jeho predchádzajúci postup, keďže ich už meritórne preskúmal na základe odvolania sťažovateľa odvolací súd, ktorý bol oprávnený a zároveň povinný poskytnúť sťažovateľovi ochranu jeho právam.

15. Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť v tejto časti smerujúcej proti uzneseniu okresného súdu o vyhlásení konkurzu a jeho postupu, ktorý mu predchádzal, odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05, IV. ÚS 155/2010, III. ÚS 311/2014).

K postupu okresného súdu v napadnutom konaní a k napadnutému uzneseniu

16. O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie. V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú

neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

17. Ústavný súd v prvom rade pripomína, že nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. Ústavný súd preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie právnych predpisov s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05).

18. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj analogického práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ku ktorému malo dôjsť postupom a napadnutým uznesením okresného súdu.

19. Ústavný súd po preskúmaní napadnutého uznesenia okresného súdu a jeho predchádzajúceho postupu v tomto konaní konštatuje, že dôvody, ktoré sťažovateľa viedli k záveru o porušení svojich označených práv, sú neopodstatnené.

20. Okresný súd v odôvodnení napadnutého uznesenia v podstatnom uviedol:

«8. Súd konštatuje, že základným predpokladom vedenia konkurzu je existencia úpadku dlžníka, pričom predpoklady na vedenie konkurzu tu nebudú ani vtedy, keď vznikne neodstrániteľná prekážka konania (napr. do konkurzu sa neprihlási žiadny veriteľ, prípadne chýba právomoc súdu. Preskúmaním obsahu spisového materiálu súd nezistil žiadny dôvod na zrušenie konkurzu v zmysle § 102 ods. 2 ZKR, pričom do konkurzu úpadcu sa prihlásilo 24 veriteľov, ktorých výška zistených pohľadávok predstavuje sumu 345.335,81 eur, a teda na základe tejto skutočnosti možno ustáliť, že dlžník je v úpadku a zároveň neexistuje iná skutočnosť, ktorá by mala za následok nedostatok podmienok konania.

9. Pokiaľ ide o aktívnu legitimáciu navrhovateľa - obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] (ďalej ako „navrhovateľ“) na podanie návrhu na vyhlásenie konkurzu súd uvádza, že v štádiu po právoplatnosti rozhodnutia o vyhlásení konkurzu (právoplatnosť nadobudlo dňa 02. 04. 2015 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 43 CoKR/6/2015-229 zo dňa 26. 02. 2015) nie je možné túto skutočnosť opätovne preskúmať, nakoľko ani nemá relevanciu, keďže samotný navrhovateľ nemá povinnosť prihlásiť sa do konkurzu, čím by stratil postavenie účastníka konkurzného konania, čo však nemá vplyv na predpoklady vedenia konkurzu, keďže do konkurzu sa prihlásili iní veritelia, čím je daná pluralita veriteľov. Súd však napriek tomu zdôrazňuje, že otázka aktívnej legitimácie navrhovateľa vo vzťahu k spochybnenej právnej subjektivite rozhodcovského súdu, bola skúmaná konkurznými súdmi, teda tak okresným, ako aj krajským súdom, pričom oba súdy ju vyhodnotili tak, že konajúci Stály rozhodcovský súd zriadený pri Rozhodcovskej, arbitrážnej a mediačnej, a. s. bol oprávnený rozhodcovský rozsudok vydať. Ako už súd skonštatoval pri vyhlásení konkurzu, rozhodcovský súd sám osebe nemá právnu subjektu. Táto skutočnosť však neznamená, že rozhodnutia ním vydané nie sú autoritatívnymi a vykonateľnými rozhodnutiami príslušného orgánu. Rozhodovacia právomoc za splnenia zákonných podmienok bola rozhodcovským súdom zverená Zákomom o rozhodcovskom konaní. Pokiaľ teda rozhodcovský súd bol zriadený v súlade so zákonom, jeho právomoc rozhodovať nie je spochybniteľná. Pokiaľ ide o rozhodnutie Okresného súdu Bratislava I v konaní sp. zn. 6 C/9/2018, na ktoré poukázal žalobca, súd v tomto konaní iba skonštatoval, že rozhodcovský súd nemá právnu subjektivitu, avšak túto skutočnosť konkurzný súd ani nikdy nespochybnoval. Právnu záväznosť rozhodnutí vydaných

rozhodcovským súdom však v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 6 C/9/2018 však skúmaná nebola, ale skúmaná bola v tomto konaní konkurzným súdom pri vydaní rozhodnutia o vyhlásení konkurzu ako aj odvolacím Krajským súdom v Banskej Bystrici, ktorý ustálili, že rozhodcovský súd bol oprávnený rozhodcovský rozsudok vydať.»

21. Ústavný súd v súhrne konštatuje, že z obsahu odôvodnenia napadnutého uznesenia zistil, že okresný súd ústavne konformným spôsobom reagoval a vysporiadal sa so všetkými relevantnými námietkami sťažovateľa v odôvodnení svojho napadnutého uznesenia a dostatočne artikuloval dôvody, prečo nemohol akceptovať argumentáciu sťažovateľa. Preto právne úvahy a závery uvedené v odôvodnení napadnutého uznesenia a predchádzajúci postup súdu možno považovať za ústavne súladné, rešpektujúce na vec vzťahujúcu sa právnu úpravu.

22. Z judikatúry ústavného súdu (III. ÚS 331/04, III. ÚS 156/06, II. ÚS 442/2014) ďalej vyplýva, že podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy).

23. Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 119/03, III. ÚS 209/04). Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, avšak musí dať odpoveď na otázky, ktoré majú pre vec podstatný význam (II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04). Ak ide o argument, ktorý je vo veci rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (II. ÚS 410/06).

24. Vychádzajúc z uvedeného a skutočnosti, že okresný súd primeraným spôsobom aplikoval na vec vzťahujúce sa normy konkurzného práva a náležite odôvodnil svoje napadnuté uznesenie, ústavný súd konštatuje, že neexistuje relevantná súvislosť medzi označeným základným právom sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru na jednej strane a napadnutým postupom a napadnutým uznesením okresného súdu na druhej strane, preto ústavný súd sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

25. Pokiaľ ide o namietaný čl. 1 ods. 1 ústavy, ústavný súd konštatuje, že predmetný článok má charakter všeobecného ústavného princípu a nemá charakter základného práva a slobody, ktorého ochrany by sa bolo možné domáhať pred ústavným súdom v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Ústavný súd preto nemá dostatok právomoci konať a rozhodnúť o porušení uvedenej ústavnej normy v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Z uvedeného dôvodu sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

26. Keďže sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa ďalšími návrhmi uvedenými v petite jeho sťažnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. októbra 2019

Jana Laššáková
predsedníčka senátu